

Slavernij in perspectief

Mondialisering en erfgoed in Suriname, Ghana, Zuid-Afrika en Curaçao

Valika Smeulders

1. Slavernijerfgoed is wereldwijd de meest wijdverbreide variant van traumatisch erfgoed en daarmee ook de meest onderbelichte.
2. Het koloniale verleden ligt nog niet achter ons, omdat het nog altijd als instrument dient voor groepen die er hun hedendaagse machtspositie mee legitimeren en groepen die er hun actuele achterstand mee verklaren.
3. De voortdurende invloed van het koloniale denken in erfgoedkringen uit zich in de keuze van locaties voor tentoonstellingen: deze worden neergezet op plaatsen die als voetstuk dienen voor het vertoon van koloniale macht, en ontbreken nog altijd op de plaatsen waar het verzet tegen die macht floreerde.
4. Slavernij is een thema in hedendaagse tentoonstellingen omdat een breed publiek deze presentaties bezoekt, niet omdat nazaten van slaafgemaakten een substantieel deel van de producenten en consumenten van slavernijtentoonstellingen uitmaken.
5. Het aantal bezoekers dat afstamt van slaafgemaakten zal pas toenemen wanneer erfgoedproducenten structureel klassenoverschrijdend werken en zich bewust zijn van culturele diversiteit.
6. In het Nederland van 2012 is elke uitspraak over koloniaal slavernijerfgoed een stellingname.
7. Wanneer het stimuleren van consumptief gedrag leidt tot hedendaagse vormen van slavernij, moeten producenten en overheden sancties worden opgelegd wegens het schenden van de mensenrechten.
8. Non-conformisten worden pas tot held verheven wanneer hun strijd succesvol is geweest. De heldendaden die bekendheid verwerven zijn daarom geen weerspiegeling van de strijd om rechtvaardigheid, maar slechts van politieke machtswisselingen.
9. Door mondialisering worden netwerken en de mogelijkheden voor actie groter, maar inhoudelijk blijven problemen rondom sociale ongelijkheid gelijk aan die in een besloten gemeenschap.
10. De beleving van identiteit zal pas los komen van het koloniale verleden wanneer door toenemende mondialisering narratieven uit andere delen van de wereld meer gemeengoed worden.
11. Aangezien het leren van iets nieuws een bron van vreugde is, zou iedereen een proefschrift moeten schrijven.